rykke fram til Rostov med en tynn samhandslinje som Timosjenko kunne avskjære ved et angrep fra Donetz. Fra nordfronten meldes om heftige kamper ved Leningrad og Volkovelva. På midtfronten er tyske angrep ved Kalinin slått tilbake og ved Brjansk har russerne stormet tyske stillinger. I Østersjøen har russerne senket tre tyske transportskib og tre torppedobåter i Barentshavet har de senket et tysk skib på 15ooo tonn. Norske sjøfolk som er kommet fra Murmansk bekrefter etter en London-melding at mange norske kjemper sammen med russerne på nordfronten. Det skal være 4-5oo norske soldater mellem 2o og 25 år, alle fra Troms og Finnmark. De har tatt sig fram på ski eller sjøveien.

M i d d e l h a v e t.

I uka som gikk har de britiske tropper måttet trekke sig tilbake i Libya etter heftige kamper som foregår i voldsom hete. Gazala er oppgitt og Tobruk er pånytt omringet likesom i november ifjor. De britiske tropper inntar stillinger vest for Bardia og over Haifapasset. Gambu øst for Tobruk er inntatt av tyskerne. Etter en Londonmelding den 17. juni tapte den italienske flåte under angrepet på britiske konvoier i Middelhavet en lo ooo tonns krysser og to destroyere som ble senket. Skadet ble to slagskib som ble satt i brann, to letle kryssere og et stort antall fly. Slaget pågikk i 4 dager og endte med at italienerne trakk sig tilbake til Taronto. Også den britiske flåte hadde tap som ikke var ubetydelige, men meldingen om at slagskib skulle være senket betgnes som grunnløs.

V e s t f r o n t e n.

I uka som gikk har britiske bombebly engrapet industrimå i Ruhr og Rhinland, jernbanelinjer og flyplasser i Nord-Frankrike, Holland og Belgia, ubåthamna i St. Nazaire og senket to tyske skib i en konvoy ved den Hollandske kyst. - Tyskerne fortsetter å bygge befestninger i Nord-Frankrike, Belgia og Holland og Norge i påventa av en alliert invasjon.

16 svenske skibskapteiner har sendt en protest til svenk Rederforbund mot den hensynsløse utnytting av svenske skib til krigsfarvatn, idet de tvinges til å gå til Rotterdam forå hente tysk kull til Sverige. - Et norsk handelsskip har senket en tysk ubåt i det vestlige Atlanterhav.

Den tyske terror i de okkuperte land.

Ved utløpet av fristen som tyskerne hadde gitt for angivelsen av forrøverne av attentattet mot Heydrich i Praha var det ingen som hadde meldt seg for å forråde sine landsmenn. Formentlig for å dekke over sitt mislykte forsøk på å finne angivere har tyskerne i den tsjekkiske radio kunngjort at de har skutt to tsjekkere som er forrøvere av attentattet. Det påståes at de er ført til Tsjekkoslovakia med fly fra Endland, men deres navner blir ikke angitt. - Etter en medling fra Polen har de tyske SS i Varsjava arrestert og depotert looo polakker til tvansarbeid i Tyskland. Tilsammen har de nå deportert omlag 2 millioner polakker til slikt slavearbeide. Nylig ble 5ooo mann sendt fra Varsjava. I Området ved Danzig er det polska sprok forbudt fra 1. september, da det bare må nyttes tysk sprok.

Fra Jugoslavia meldes at i et slag i fjellene mellom jugoslaviske friskarer under ledelse av general Michailovitsj og italienske tropper er 473 bitalienere dredt og 783 såret.

Utenriksminister Eden gav 17. juni i et møte av ministrene for de allierte land i det okkuperte Europa en oversikt over krigen og ministrene gav på sin side opplysninger fra de okkuperte land. I samband med dette gjentok Eden at et av de alliertes krigsmål var at de tyskere som hadde forbrutt seg mot de okkuperte land måtte undgjelle.

I Hellas har tyskerne tatt 45o gisler og lo av dem skal være skutt og nye henrettelser forestår.

Nytt flåteprogram for USA.

De forenede stater har vedtatt et nytt flåteprogram som er dobbelt så stort som det forige og forutsetter bygging av 14oo skip av alle typer. Dette blir en samlet tinnasje på 19 mill. tonn.

Britiske flyvere dekoret.

Fra London meldes at to btitiske flyvere er blitt dekorert for sitt mot og sin dyktighet inder angrep på tyske befestninger ved Trondheim.. Deres fly kom i brann men de reddet seg i falskjerm og ble forfulgt av tyske soldater og politi, men klarte å komme seg unda

Island og Norge.

Kong Håkon gav 15. juni audiens for Islands første sendemann i Norge, Benediktson som overleverte sine akkreditiver fra den Islandske president.

Vær v i r k s o m for Norges sak. Men vær vaktsom overfor spioner og angivere. Vi

trenger alle krefter i kampen for landets frihet

Mappe 43
Ekspl. 29
Årg. 41-42
O. V. 06.
Jfr.

14 JUL 1942 2318 S.

= RADIO-NYTT =

Nr. 29.- Redaksjonen avsluttet onsdag den 1. juli 1942. 2. og siste årgang.

Kommentarer.

Felleserklæringen fra Churchill og Roosevelt er blitt godt mottatt både i Storbritannia og De forenede Stater. Den britiske kringkastings diplomatiske medarbeider skriver: Man mener at de alliertes skipsfart vil bli samlet i kovedruter, en omforandring som vil skape hurtige resultater. Hvad angår strategien er det selvfølgeli best å holde seg ti l ordlyden på dette punkt i øyeblikket, men det går ut på å avlede de tyske styrker fra angrepene på Russland. Det er sikkert nokk at de britiske og amerikanske militære sjefer har lagt positive planer for å sette offensiven i verk.

I britiske krigskommentarer de sisste dagene unnerstrakes det pånytt at 1942 blir krigens avgjørende år og at det derfor haster for Hitler å oppnå militære resultater som ihvertfall skulle gjøre det mulig å tinge en akseptabel fred, før den nye front dannes i Vesteuropa. Samtidig med den tyske offensiv i Libya og på Østfronten gjøres det etter forlydende visse framstøt før tysk hold med nye fredsfølere i London, Washington og Moskva. Det antydes at krigens langvarighet krever et nytt styre i Tyskland og det spørres om det er mulig å få fred med nye menn i ledelsen for det tyske riket. I Londonkommentarer til disse antydninger hevdes det at hverken Storbritania, USA eller Sovjetsamveldet vil innlate seg på fredsforhandlinger før Hitler og den nazistiske krigsmaskine er knust.

Når slike fredsfølere kan sendes ut, er det bevis for at nazisesjimet har store og stigende vansker på den innre front både når det gjeller arbeidskraft, råstoff, ernæring og transport. Den påkjenning en britisk-amerikansk invasjon betyr vil være mer enn nazisesjimet tåler. Allerede nå er stillingen den at Tyskland mangler millioner arbeidshender til industrien og jordbruket. Etter melding far "Svenska Dagbladet" venter man å få kvalifiserte arbeidere fra Frankrike, men bladet hevder at ingen fransk arbeider vil reise frivillig. De franske arbeidere foretrekker arbeidsløshet og savn framfor et slaveliv i tyske arbeidsleirer. Den tyske transportsjef Gneisemüller har i samband med transportkrisen appelert til de tyske arbeidere at de må arbeide hardere for at ikke Tyskland skal tape krigen på grunn av transportvansker. En slik appel må ha liten utsikt til å vinne gjenklang i et øyeblikk da det forestår en ny nedsettelse av de knappe matrasjoner, da den reserve av korn man ventet fra ukraina bare vil dekke halvdelen av hærens behov og vasallstatene bare kan levere 6oo ooo tonn mot 3 mill. tonn i fredstid. Potetrasjonen er nedsatt fra 6 til 2 kg pr. person.

De innre vasker er ikke mindre hos Tysklands allierte, til dømes Finnland. Den finske blodhund, general Mannerheim har nettopp avlagt en gjenvisit hos Hitler i det tyske høgkvarter. Det antas at besøket gjallt Hitlers krav om en finsk medvirken til en offensiv på Murmanskfronten. Mannerheim avslo i juni dette Hitlers krav og det er tvilsomt om han kan få det finske folk med på det nå. Det finske folk er trøtt av krigen. Tapene har vært uhyre. Nød og elendighet hersker i landet. Hitler lover mat og forsyninger, men Mannerheim vet at Tyskland har litet å gi hvis det overhodet har noe tilovers. Hitlers håp om støtte fra sine vasallstater er således svakt og blir svakere for hver ny krigsmåned.

Ø s t f r o n t e n.

Krigskommunikeene fra de sisste dagene melder at tyskerne søndag satte i gang en ny offensiv ved kursk, 23o km. nord for Kharkov. Hensikten med dette framstøt synes å være den å rette ut de tyske linjer som her fikk et alvårlig innhugg ved russernes sisste offensiv, å nå fra til byen Voronesj og å avskjære sambandet mellem den russiske midt-og sydfront. Etter en russisk melding den 1. juli ble angrepet utført med sterke stridsvognstyrker i grupper på 5o og 75, men angrepet ble slått tilbake. Tyskerne kom tilbake med større stridsvognsgrupper og russerne lot den først passere for siden å avskjære og tilintetgjøre dem. Den tyske offensiv syd for Kharkov har ikke gjort noen vesentlig framgang siden inntagelsen av Kupjasjk og tyskerne er tilføyet store tap. - Ved Sevastopol fortsetter kampene med stor heftighet. Et tysk forsøk på å sette over ei elv med 3ooo mann i gummibåter strandet ved en kraftig sperreild fra festningens forsvarere. En tysk fange opplyser at tyskerne har måttet opprette 25 feltlasaretter i Simferopol, Hovedstaden i Krimrepublikken, for å behandle de mange sårede fra kampene om Sevastopol. Ettter en britisk melding den 1. juli er stillingen ved Sevastopol meget kritisk. Tyskerne har fått forsterkninger av 6 nye infanteriregimenter.

Et offisiellt russisk kommunike stempler den tyske melding om at 3 russiske armeer skul-
le [illegible] russiske 52. og 59. infanteriarme slog seg sammen til den 2. støtarme under slaget. Tys-
kerne tapte 3o ooo mann mens russerne hadde lo ooo falne og lo ooo sårede og savnede. De
tyske enheter som led de største tapene var den 1., 126, 254., og 291. infanteridivisjon.
En SS-divisjon og legionene Niederland og Flandern ble nesten fullstendig tilintetgjort.

F r o n t e n i E g y p t.

En særmelding fra det tyske hovedkvarter meldte den 29. juni at festningen Marsa Ma-
truk var stormet og inntatt av de tysk-italienske styrker søndag morgen. Det ble sagt at
det var tatt 6 ooo britiske fanger og at den 8. britiske arme var fullstendig tilintet-
gjort. Fra britisk hold opplyses at Marsa Matruk ble evakuert av de britiske tropper før
inntagelsen og det benektes at tyskerne tok 6 ooo fanger. Det meldes vi dere at det fore-
går harde kamper i et stort Ørkenområde og at britiske og amerikanske fly angriper fiend-
tlige samband slinjer og flyplasser. Den 3o. juni meldtes fra Kairo om strider i Vest for
Fuka som ligger 7o km. øst for Marsa Matruk. Det opplyses at general Auchenleck personlig
har overtatt kommandoen over den 8. britiske arme etter general Ritchie og at han trakk
troppene tilbake for å avvente forsterkninger uten å ville innlate seg på noe hovedslag.

Debatten i det britiske unnerhus om krigsførselen tar til 1. juli og alle britiske
aviser bringer idag forhåndsbetraktninger over debatten som imøtesees med stor interesse.

V e s t f r o n t e n.

Britiske flystyrker har i de siste dager fortsatt bombeangrepene på tysk og okkupert
område. Bremen er blitt bombet påny natt til 28. og natt til 3o. juni, men med mindre
styrker enn ved første angrep. Ialt er bremen blitt angrepet 3 ganger i løpet av 5 dager.
Svenske sjøfolk fra et torpedert skip opplyser til svenske aviser at Brenens havn var
full av vrak og at havna i Emden nesten var sperret av senkede skip.

Fra britisk hold avsannes en melding fra Berlin om at det skulle være en gentleman-
avtale om at London og Berlin ikke skulle bombes. Når Berlin ikke er angrepet skyldes det
at juni måned med sine lyse netter ikke egner seg for langdistanseflyving, men at Berlin
står på listen over de byer som skal angripes, hevdes det.

Den tyske krysser "Gneisenau" ligger hardt skadet i den Polske havnebyen Gnydia.
Fartøyets 3 største kanontårn er skutt ned. Det kan ikke repareres i Gdynia og må enten
føres til en tysk havn der det kan utsettes for britiske bombeangrep eller bli liggende
til krigen er over.

Den øverstkommanderende for de amerikanske styrker i Storbritania bekrefter at ameri-
kanske fly med amerikanske flyvere befinner seg i England. En tysk krysser kom mandag til
Horten. Tirsdag middag fløy et britisk rekognoseringsfly over byen og tok fotografier. Det
ble kraftig beskutt av luftvernartilleri men forsvant igjen uten å ha lidd noen skade.

K r i g e n i S t i l l e h a v e t.

Amerikanske fly har rettet et kraftig angrep på Wakeøya som er besatt av japanerne.
Flyene tilbakela en strekning på 3600 km. fra HawaiiØyene. Amerikanske marinesoldater er
satt i land på Wakeøya i det sydlige Stillehav. Det er bekreftet at de japanske tap ved Mid-
wayøya var 4 hangarskip med 275 fly ombord, 2 kryssere og 3 destroyere som ble senket
mens 2, muligens 3 slagskip ble skadet. Japanerne har jevnet Filipinernes neststørste by,
Sebu, som har 14o ooo innbyggere, med jorden, fordi befolkningen ikke ville oppgi mot-
standen.

Vakthollet ved Amerikas kyst skjerpes.

Før New York meldes at vakthold et ved USA's østkyst er blitt skjerpet etter at det
viste seg at tyske u-båter hadde bragt inn til kysten spioner og skadegjørere som kom sek
ilang i gummibåter på Long Island og i Florida. De var overdådig utstyrt med penger, en
hadde 4o ooo dollars og sprengstoff, helvedesmaskiner i form av kullstykker o.s.v. Deres
oppgave var å sprenge amunisjons og rustningsfabrikker ødelegge New Yorks vannledning mv.
De ble alle arrestert før de fikk iverksatt noen av sine planer.

Serbiske kvinner piskes.

Fra Serbia meldes at 18 serbiske kvinner er dømt etter en ny tysk forordning som bestem-
mer at kvinner som hjelper friskarene skal piskes offentlig på torget. Tross denne best-
ialske terror fortsetter det serbiske folk sin heltemodige kamp mot de tyske og italien-
ske okkupanter.

VÆR VIRKSOM FOR NORGES SAK. DEN GLØM IKKE VAKTSOMHETEN SAMSTUNDES. SE OPP FOR
SPIONER OG ANGIVERE.

14 JULI 1942

Dupl.

2319

Mappe 43
Ekspl. 30
Årg. 3/7-42
O.V. 64
Jfr.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

R A D I O - N Y T T

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Nr. 3oa - Redaksjonen avsluttet søndag den 5. juli 1942. - 2. og sisste årgang. -

K o m m e n t a r e r.

Den 1. og 2. juli fant debatten om krigføringen sted i det britiske Underhus. Fra 2o medlemmer av Underhuset var det stillet forslag om misstillit til den høyeste krigsledelse. Under debatten begrunnet forslagsstilleren mosjonen og framholt at Churchill ikke burde være førsteminister og forsvarsminister samstundes. Ved avstemningen ble misstillitsforslaget forkastet med 475 mot 25 stemmer og Churchill vant således en betydelig parlamentarisk seier. Under debatten holt Churchill en tale der han bl.a. erklærte at Storbritania siden Frankrikes nederlag aldri hadde opplevet en periode med slike svekkede forhåpninger. Fra Egypt kunne det nårsomhelst komme frykteligе etterretninger. England hadde under kampene i Cyrenaika og Egypt tapt 5o ooo mann, de fleste av dem fanger, og en stor mengde krigsmateriell. Han betraktet dog ikke krigen i Egypt som avgjort, forsterkninger som var kommet til den 8. arme og som var underveis var betydelige. Han hadde aldri trodd at krigen skulle bli kortvarig eller ende i 1942, sannsynligheten talte for at den ville bli langvarig. Tross de britiske tap i Asia og Nordafrika var han av den mening at de alliertes utsikter til seier nå var større enn for et år siden. Hertil bidrog også den glimrende russiske motstann. Russland vil kjempe videre til seiere. I Stillehavet er kraftforhollet endret til gunst for de allierte takket være de amerikanske seire i Koralhavet og ved Midwayøya. Vi kjemper for vårt liv og for en sak som er oss dyrere enn livet. Vi har ingen rett til å tro at seieren er viss, seieren er bare viss når vi gjør vår plikt, erklærte Churchill tilslutt.

Den britiske pressen uttrykker sin tilfredshet over at mistillitsforslaget ble forkastet. "Times skriver at voteringen gir et uttrykk for det engelske folks vilje til å vinne en fullstendig seier og for nasjonens tillit ti Churchill."Manshester Guardian" erklærer at voteringen viser verden at nederlaget ikke har brutt oss, man at vi kan bære våre sår uten å kny.

Samme dag som debatten i Underhuset ble åpnet meldte det tyske hovedkvrter at Sevastopol var inntatt, men kampene fortsatte i vinkeligheten til den 3. juli, da Moskva meldte at Sevastopol etter 8 månters glimrende forsvar var rømmet. "Pravda skrev den 2. juli at Sevastopols forsvarere har vunnet seg evig berømmelse. Med stort mot forsvarer de hver tomme av russisk jord. Den røde armes organ "Krasnaja Svezda" skriver at den militære og politiske betydning av Sevastopols forsvar er uhyre. Det forstyrrer de tyske krigsplaner, tyskerne tapte tid og hadde store tap av mennesker. - I en britisk kommentar til Sevastopols fall uttales det:" Ennå et par slike"seiere" som ved Sevastopol og Hitler har tapt krigen".

USA feirer den 4. juli Uavhengighetsdagen, men det var ingen festligheter som vanlig, dagen ble minnet ved arbeide for krigen i alle bedrifter. Det opplyses at USA i juni månte slo ny rekkord i skipsbygging idet 64 laste-og krigsdampere løp avstabelen, mens tallet i mai månte var 54. I London innvidde den amerikanske ambassadør, Mr. Winant, den 4. juli "Washington Club", et klubbhus for medlemmer av den amerikanske krigsmakt i Europa. Tilstede ved innvielsen var admiral Stark og den øverstbefalende for de ameikanske styrker i Europa, general Eisenhauer. Den sisstnevnte uttalte at denne bygning representerer Amerikas urokkelige vilje til å vinne krigen. Den norske utenriksminister, Trygve Lie, sente et hilsningstelegram til president Roorevelt i samband med dagen.-

Ø s t f r o n t e n.

Det tyske hovedkvarter melte den 1. juli at Sevastopol var erobret. Fra Moskava meltes sammr dag at tallmessig overlegne fiendlige stridskrefter hadde brutt gjennem havnebefestningene og at det ble kjempet innafor byens grenser. Den 2. juli sa Sovjetkommunikeet at tyske tropper hadde banet seg vei til sjølve byen og at stillingen var meget alvårlig. Kort etter midnatt den 3. juli melte Moskva at Sevastopol var rømmet etter 8 månters glimrende forsvar. De tysk-rumenske tap under hele beleiringen beløper seg til 3oo ooo drepte og sårede. De russiske tap utgjør 11 ooo drepte og 29 ooo sårede. Under angropene fra 4. juni er 6o ooo tyske og rumenske offiserer og soldater blitt drept eller såret. 6 tyske infanteridivisjoner er blitt praktisk talt utslettet. Den 2. rumenske panserdivisjon og 3 rumenske divisjoner har hatt uhure tap. Alle de russiske sårede ble ført bort før byen ble rømningen. Etter en Londonmelding den 5. juni erklærer von Mannsteins stabsjef at man hadde ventet at Sevastopol skulle ha falt allerede i november ifjor. Det er sluppet 5o ooo

tonn granater og 45 000 tonn bomber over festningen og byen. En tysk korrespondent skriver at det ikke er sten tilbake på sten av byen, Bare hist og her sees en vaklende murvegg. -

Fra de øvrige avsnitt av vestfronten meldes at den tyske offensiv syd for Kharkov i retning mot Voronesch er avtatt etter at en tredjedel av de angripende styrker er tilintetgjort. Ved Kursk der von Bock satte igang en ny tysk offensiv, raser heftige panserstrider og tyskerne tilføyes uhyre tap. Bare på en dag tapte tyskerne her 250 tanks og 22 000 mann. Mellom Kursk og Kharkov satte von Bock 2. juli igang et sterkt framstøt på en 160 km. bred front i retning mot Bjelogorod og Vovtsjansk der det raser voldige kamper og tyskerne tilføyes uhyre tap. På Smolenskfronten er et tysk framstøt avvist etter et to dagers artillerislag. "Times" korrespondent i Moskva telegraferer at den tyske hærledelse søker etter svake punkter i den russiske fronten for å sette angrepene inn der, men de russiske speiderfly og bondepartisanene yder et så glimrende arbeide at det synes som russerne er forberedt på alle tyske angrep. Partisanene bruker brevduer og hunder for å sende meldinger gjennom fronten. Ved Brjansk rår partisanene over et pansertog, kanoner og miner. de bygger blokkhuser og anlegger minefelt. Den amerikanske korvettkaptein Frenckel som er amerikansk marineattache i Murmansk opplyser at det stadig kommer nye konvoyer til Murmansk. Han roser de russiske flyene som møter konvoyene hundrer av mil tilhavs og ekskorterer dem inn til havna.

Vestfronten.

Britiske bombefly har for 4. gang på 8 dager gått til angrep på den tyske havnebyen Bremen der stor skade er anrettet på fabrikker, verfter lagerhus og skip i havna. 80 000 personer av byens befolkning mangler tak over hodet. Den 4. juli deltok 6 amerikanske tunge bombefly av Bostontypen sammen med 6 lette britiske bombefly i angrep mot flybaser og fabrikkanlegg samt skipsfart i Hollansk område. 4 av flyene vendte ikke tilbake, derav to med amerikansk besetning. Det er første gang amerikanske fly deltar i felles operasjoner med britiske flyvere og amerikanerne sjøl karakteriserer toktet som prøveflyving.

Den amerikanske flåte har fått havnebyen Londonderry i Nord-Irland som flåtebasis. De har her bygd skipsverft og havneanlegg til betjening av de amerikanske sjøstridskrefter. -

England har framstillt en ny type kjempebombefly på 17 tonn og med en hurtighet av 480 km i timen. Fly av denne typen deltok i angrep på Augsburg, Koln og Bremen.

Kampen om Egyt.

Den 8. britiske armé står nå ved El Alamein, 90 km. fra Alexandria og søker her å motstå framrykkingen av Rommels styrker østover mot Nildeltaet og Suezkanalen. Fra tysk side meldes at de britiske stillinger var gjennombrutt, men det har sikkert vært en av de vanlige tyske hastverksmeldinger. Den 4. juli opplystes nemlig fra Kairo at de britiske tropper i slaget ved El Alamein hadde kastet tyskerne tilbake, tatt flere hundre fanger og et krigsbytte på 40 kanoner. Fronten går her over en smal strekning på 45 km. mellom Middelhavet og fjellene. Det britiske flyvåpen yder et glimrende arbeide, heter det i britiske meldinger, i samarbeide med panseravdelingene og fotfolket. Kampene fortsetter med stor voldsomhet. Reuters korrespondent i Kairo melder at det ikke er antydning til noen 5. kolonne i Egypt, men på den annen side er det ikke stemning for at den egyptiske hær skal kripe inn i krigen på Englands side. I Kairo er det innført fullstendig mørklegging.

Reservefond av hvete.

Regjeringene i USA, England, Canada, Argentinia og Australia har gjort vedtak om å opprette et hvetefond på 270 millioner tonn til lindring av nøden etter krigen. De er også blitt enig om prisene og vil søke å bruke dette reservefond til å sikre tilstrekkelig brød til rimelige priser.

Terroren i Tsjekkoslovakia.

Undtagelsestilstanden i Tsjekkoslovakia utløp 3. juli og blir ikke forlenget, men etterfølges av en lov som setter dødsstraff for tyskfiendtlig virksomhet. Siden attentatet på Heydrich er 1000 tsjekkere, deriav 60 kvinner blitt henrettet. Den 3. juli meldtes at ytterligere 122 tsjekkere var blitt myrdet. Heri er ikke medregnet ofrene fra byene Liditsje og Letsjaki.

Amerikas hær.

Den 30. juni ble 3 millioner amerikanere i aldren 18-20 år innregistrert til krigstjeneste.

Kronprins Olav

mottok hilsener fra mange hold på fødselsdagen sin 2. juli. Utenriksminister Trygve Lie frambar regjeringens hilsen.

VER VIRKSOM FOR NORGES SAK. MEN GLØM IKKE VAKTSOMHETEN MOT GESTAPOS OG NS SPIONER OG ANGIVERE.

17 JULI 1942
dupl.
Mappe 43
Ekspl. 31
Årg. 42-42
O.V.
Jfr.

RADIO-NYTT

2320

Nr. 31. - Redaksjonen avsluttet onsdag den 8. juli 1942. - 2. og siste årgang.

Kommentarer

Nazisesjimet opplever nå sin sisste sommer og oppbyr derfor alle sine krefter for å undgå sammenbruddet og utslettelsen. På slagmarkene i Nord-Afrika og i Sovjetsamveldet ofres nye millioner av det tyske, ungarske, rumenske og finske folks ungdom, men blodofrene vil ikke være istann til å hindre at nederlagets time og dagen for oppgjøret stadig rykker nærmere.- Banden i Berlin føler åpenbart allerede jorden brenne under føttene sine. De ønsker en kompromisfred for å redde sitt eget skinn fra katastrofen. Et sympton i så måte er en melding fra Berlin-korrespondenten til svensk "Sosial-Demokraten". Etter et det ikke er kommet svar på tidligere tyske fredsfølere i Stockholm og Ankara forteller korrespondenten nå at visse kretser i Berlin diskuterer muligheten av fredsforhandlinger med England. De sier at Tyskland ikke har til hensikt å ødelegge det britiske verdensrike. Men korrespondenten innrømmer at det ikke foreligger noensomhelst tegn til fredsvilje hos Stor-Btitania for øyeblikket. London radio bekrefter dette og minner om at også keiser Wilhelm søkte fred i begynnelsen av 1918 da han anet at nederlaget ville komme, man at den britiske regjering ikke innlot seg i fredsforhandlinger før keiser Wilhelm var flyktet far Tyskland.

Om krigsoperasjonene på Østfronten skriver det engelske bladet "Times" at intensiteten av slaget mellom Kharkov og Kursk har nådd en slik høyde at det ikke er tvil om at 1942 års tyske offensiv er begynt. Den skulla ha tatt til i vår, men den ble forsinket av Timosjenkos offensiv mot Kharkov, og Sevastopols seige forsvar. Både Tyskland og Russland vat at 1942 er avgjørelsens år. Faren for en ny krigsvinter tvinger tyskerne til å gjøre voldsomme anstrengelser. De setter inn uhyre mengder av mennesker og materiell. Det er derfor uundgåelig at tyskerne vil vinne endel terreng, men russernes forsvar er dypt og og vi vet at russerne ikke viker en tomme uten at tyskerne må betale dyrt for den, og russernes krefter er uuttømmelige..

I tidsskriftet "Raynold News" fastslår militærhistorikeren Max Werner at Sevastopols fall strategisk sett ikke har noen betydning. Tyskerne kan ikke beherske Svartehavet om de har inntatt Sevastopol, for russerne har ennå tre flåtestøttepunkter i Svartehavet tilbake. Erobringen av Sevastopol er derfor nærmest en prestisjeseier, slutter forfatteren. Moskvabladene offentliggjør navnene på tre sovjethelter som ledet forsvaret av Sevastopol under den 8 månters lang beleiring. Det er sjefen for Svartehavsflåten, admiral Oktjabriski, lederen av landstridkreftene general Petrov og lederen av luftvåpenet, general Ostrovski. Alle tre stod på sin post til sisste øyeblikk. Petrov tilbragte bare et par timer om dagen i hovedkvarteret, den øvrige tid var han i frontlinjen hos soldatene og deltok sammen med dem i forsvaret.

Østfronten.

De sisste dagers meldinger fra Østfronten viser at von Bochs armeer i Ukraina fortsetter sine framstøt til vern om den tyske nordflanke som en forberedelse til angrepet mot Kaukasus. På den 160 km. brede front fra Kharko til Kursk rykker tyskerne fram mot Don-elva for å avskjære jernbanelinjen Moskva-Rostov og erobre byen Voronesj som ligger på østre bredd av øvre Don. Det oppgis at angrepet utføres met 12 infanteridivisjoner, 2 000 tanks og 4 000 fly. Samtidig foregår tyske angrep, men i mindre målestokk ved Rsjev og Kalinin, nordvest for Moskva. Etter de russiske meldinger har Den røde arme under voldsomme motanfall trukket seg tilbake til nye stillinger i Kursk-Kharkovavsnittet, men de russiske styrker er holt intakte og de foretar stadig motangrep. Moskva radio melder at tyskerne aldri har møtt slik motstann som under de pågående kamper. Den 6. juli meldtes at tyskerne hadde tapt 350 tanks ved Kursk. I uka som endte 4. juli ble 380 tyske fly ødelagt mens 187 russiske fly gikk tapt. De tyske tap av offiserer og mannskaper er uhyre. Det tyske hovedkvarter melder at de tyske tropper er nådd fram til Don-elva på en bred front og at byen Voronesj er inntatt, men sovjetkommunike den 7. juli melder im kamper vest for Voronesj og vest for starij Osskol som ligger 100 km. vest for Don-elva. Fra Rsjevområdet meldes 5. juli at 2 000 tyskere er drept og 27 stridsvogner ødelagt. I en melding til London fra Mosva den 8. juli heter det at russerne får forsterkninger. Nye 40-tonns Vorosjilovtanks ruller stadig frum og en ny arme er iferd med å marsjere opp.

Fra Stockholm meldes til London at tyskerne har rekvirert mange hospitaler i Norge for å gi plass til nye tusener av sårede fra den russiske fronten. Sykehusene har fått varsel om at de må være forberedt på å evakuere sykehusene på kort varsel.

Likeså er skoler og privathus rekvirert. Dette viser at man venter en endeløs strøm fra Østfronten. I Tyskland blir pleiersker overført fra barnekrybber, kvinneklinnikker osv til sykehusene. Alt stoff som kan brukes til bandasjer er blitt beslaglagt. Vanskene for den tyske sanitet skildres av en tysk lege som ble tatt til fange av russerne. Han erklærte at han var dødstrett. Aldri før har det vært så vanskelig å være lege som ved fronten i Russland. I ett kjør hadde han behandlet sårede og syke. Særlig vanskelig var det med de hårdt sårede. De tryglet om at man skulle gjøre slutt på deres lidelser. Det manglet bedøvingsmidler og lange rader av kister ble kjørt til begravingsplassene.

K a m p e n e i N o r d - A f r i k a.

Meldingene fra fronten i Nord-Afrika viser at general Rommels Offensiv mot Nildeltaet og Suezkanalen er bragt til stans, ihvertfall foreløbig. Den britiske 8. arme har fått forsterkninger og har i en uke holdt de tyske angrep tilbake under voldsomme strider der de britiske og amerikanske fly har ydet en glimrende innsats. Kampene er konsentrert ved El Alamein der briterne en gang tok 4oo fanger og 4o kanoner. En annen gang ble det tatt 6oo fanger og tilføyet den tyske 9o. divisjon svære tap. Ved et natlig flyangrep mot en samling av 3 5oo tyske motorkjøretøyer ble det anrettet store ødeleggelser. Ved et tredje angrep er en tysk panserdivisjon og en italiensk divisjon tilføyd store tap. Churchill har sendt et lykkeønskningstelegram til sjefen for de britiske luftstridskrefter, marsjall Tedder.

5 års kinesisk frihetskrig.

Den 7. juli var det 5 år siden Japan gikk til angrep ved Peipin og begynte å trenge inn i de nordlige provinser i Kina. I samband med dagen har Churchill sendt Tsjang Kai Tsjek en hilsen der han lover Kina all den hjelp Stor-Britania er istann til å gi. Presidant Roosevelt har sendt et telegram der han sier at Kina har vist et lysende eksempel for hele verdens frie folk i kampen mot de mørke makter som kastet seg over landet for 5 år siden. "Times" skriver at freden vil sikre Kina plassen som en av verdens stormakter. Tsjang Kai Tsjek uttaler i et intervju at han er stolt over å ha slike allierte som England og Amerika. Slagene ved Korallhavet og ved Midwayøya er begynnelsen til Japans nederlag, men det vil oppleve ennå større nederlag. Japans tilintetgjørelse vil begynne til sjøs, men ende i kamper tillands. I Tsjung King hyldet et fakkeltog med 1oo ooo deltagere Tsjang Kai Tsjek.

Frankrikes nasjonaldag 14. juli.

Den franske Nazilakei Pierre Laval forbereder feiringen av den franske nasjonaldag 14. juli på den måten at han gir etter for de tyske krav og har gått med på å gi Tyskland 1 ooo lokomotiver, 4o ooo jernbanevogner til bruk i Nord-Afrika og Russland, tusenvis av km, jernbaneskinner og 25o ooo tonn brødkorn. Desuten skal arbeidstiden i Frankrike forlenges og franske arbeidere sendes til den tyske krigsindustri. Men 14 illegale organisasjoner i Frankrike har tatt skritt til en verdig festligholdelse av dagen. Det er sendt instruksjoner til alle franskmenn i det ikke okkuperte Frankrike om å heise tricoloren den 14. juli, å gå ut på gatene om ettermiddagen og synge Marseilljesen. I et opprop til franskmennene i det okkuperte Frankrike sies det at de skal styre sin harme og ikke foreta demonstrasjoner, franskmennene i det ikke-okkuperte Frankrike vil demonstrere for dere inntil vi kan forenes igjen og sette full kraft i angrepet mot fienden.

Tyske forberedelser mot invasjon.

Det er kommet meldinger til London om at tyskerne gjør forberedelser til forsvar av Nord-Norge mot invasjonsfare. Hele området om Tromsø er blitt festningsområde der det er satt opp langtrekkende kanoner. Den sydlige del av byen er lukket område, alle uvedkommende som treffes der vil bli arrestert.

Norsk utstilling i Manchester.

I Manchester er det åpnet en utstilling om Norge. Den viser landet før krigen og Norges innsats under krigen. Utstillingen skal være en uke. Kronprins Olaf holdt åpningstalen der han særlig fremhevet sjøfolkenes innsats for seieren.

Norske flygere utmerkes.

Den 3. juli fikk 8 norske flygere krigskorset av Kong Håkon som utmerkelse for sin innsats i krigen.

VÆR VIRKSOM FOR NORGES FRIHET OG FRAMTID. MEN GLØM IKKE VAKTSOMHETEN, HUSK AT VI ER I KRIG, SJØL OM DEN IKKE ENNÅ KAN FØRES MED VÅPEN I HAND.

SE OPP FOR SPIONER OG ANGIVERE.

Mappe 43
Ekspl. 32
Årg. 1/2-42
O.V. 06
Jfr.

18 JULI 1942 2321

RADIO-NYTT

Nr. 32 - Redaksjonen avsluttet onsdag den 15. juli 1942. - 2. og siste årgang.

K o m m e n t a r e r.

Hele verden følger i spenning krigsoperasjonenes utvikling på Østfronten, fordi alle er klar over at de kamper som nå foregår på steppene ved Donfloden har avgjørende betydning. Moskva-avisa "Pravda" skriver i en artikkel 13. juli: Det utkjempes store blodige slag vest for Voronesj. En stor fare truer vårt fedreland. Fiend n må og skal bli tilintetgjort. - "Times" korrespondent i Moskva understreker at Timosjenkos tropper trekker seg tilbake i god orden. Tyskernes mål er oljekildene i Kaukas og da russerne visste at tyskerne ville sette inn de voldsomste angrep i begynnelsen av offensiven, regnet de med å miste jernbanen Moskva-Voronesj-Rostov. Tyskerne taper menn og materiell uten å oppnå noe av vesentlig betydning og må utkjempe de heftigste slag i Voronesjområdet, mens hovedkampen i 1942 vil komme til å stå mellom Nedre Don og Nedre Volga, der russerne har friske tropper. En korrespondent til en Stockholmsavis skriver at sjøl om russerne har måttet oppgi landområder er de ikke misnøyd med resultatet av kampene. Tyskerne setter alt inn på å fullstendig å tilintetgjøre og splitte Timosjenkos armeer, men om ikke dette lykkes, er tyskerne dømt til det endelige nederlag og vil bli slått av sine egne seire. - I en britisk kommentar til krigssituasjonen den 15. juli sammenliknes krigen mellom Nazi-Tyskland og Sovjetsamveldet med en bokskamp: I første runde hadde tyskerne overtaket, i andre runden hadde russerne framgang, i tredje runde som nå utkjempes har tyskerne igjen noen framgang, men i fjerde runde vil tyskerne få det avgjørende knockoutslag som vil slå dem til marken.-

Tiden spiller idag en avgjørende rolle ikke bare for Naziregimet, men også for aksepartneren Japan. En framtredende japansk offiser skriver at Japan må slå Kina i 1942 ellers vil det sjøl lide nederlag overfor den stadig voksende makt hos USA og Stor-Britania. Det fastholdes i samband hermed at det i det siste gjør seg gjellende en tendens i japanske kretser til å betrakte England som hovedfiende mens tonen overfor De Forente Stater er mere velvillig. Japan synes således å spekulere i en kompromisfred med USA for å kunne splitte de alliertes front.

I en Londonmelding opplyses at britiske fly har spredt et opprop over Tyskland der det fremholdes at Stor-Britania og Sovjetsamveldet ikke vil slutte noen kompromisfred med Hitler, men dette betyr ikke at de vil tilintetgjøre Tyskland. Bombingen av de tyske byer vil opphøre såsnart nazismen og den tyske militarisme er slått. Med hensyn til det argument at et nederlag vil bety en bolsjevisering av Tyskland fremholder opproret at både England og Russland har forpliktet seg til ikke å blande seg inn i de innre tyske forhold.

Ø s t f r o n t e n.

Kampene i Dondalen fortsetter med uforminsket voldsomhet. Det heter i krigsmeldinger i sovjetaviser at Donfloden flyter av blod. Russiske meldinger 12. juli sier at kampene vest for Voronesj og ved Don fortsetter. De har nå pågått i 15 dager. Tyskerne fortsetter å føre frem forsterkninger for å bryte det russiske forsvar. Slaget står særlig om midtovergangene ved Don. Det lyktes tyskerne å få endel tropper over elva, men disse er avskåret fra hovedstyrken og alle forsøk på å skaffe hjelp til dem er mislyktes. Tyskerne har uhyre tap, men Hitler sender stadig nye tropper i ilden uten hensyn til tapene, for han har ingen tid å miste. Syd for Voronesj yder russerne hard motstann ved Pantemirovka og Lisitsjarsk. Den 13. juli melder den russiske overkommando at tyskerne fortsetter stormløpet mot Voronesj som Hitler har gitt ordre om å innta for en hver pris. Russerne har rømmet Lisitsjarsk og Pantemirovka mellom Donets og Donelva. I Valuinområdet har et veldig slag rast i 9 dager. I meldingene den 14. juli heter det at det pågår heftige strider ved Voronesj og Bogutsjar lenger syd. De russiske tropper har trukket seg tilbake fra Bogutsjar for å undgå omringning. Øst for Lisitsjarsk fortsetter tyskerne framrykkingen. Nordvest for Moskva er tyske frastøt slått tilbake. Tyskerne søkte her å bruke fallskjermtropper, men de flaste av dem ble skutt før de nådde marken og resten ble tilintetgjort umiddelbart etter landingen. En russisk avdeling i dette avsnitt drepte 2 ooo tyskere og ødela 54 tanks. Det russiske telegrambyrå "Tass" stempler som løgn en tysk melding om enstor seier ved Rsjev. Overfor fiendtlige tallmessig overlegne styrker trakk russerne seg her tilbake med et tap på 7 ooo døde og 5 ooo sårede og savnede, men tyskerne hadde et tap av 1o ooo døde og tapte desuten 2oo tanks og over 7o panserbiler

I Moskva radio uttales det at tyskerne trass i alle løgnmeldinger ikke kan skjule at de hver dag taper tusener på tusener av menn og at deres krefter etterhvert uttømmes. Den 13. juli melder "Tass" om heftige strider mot tyske tropper som er trengt inn i Voronesj-området. Det veksler mellom blodige nærkamper og store panserslag. I kampene ved Don har en enkelt russisk avdeling drept 35 000 tyskere og ødelagt 1400 stridsvogner. Ved Orel holder general Jukov de tyske angrepene tilbake.

V e s t f r o n t e n.

En Londonmelding den 12. juli sier at større styrker av britiske bombefly igår rettet angrep mot havna i Danzig og mot Flensburg. Danzig ligger 1300 km. fra London og de britiske fly tilbakela således 2600 km. fram og tilbake. Over halvparten av strekningen ble tilbakelagt i dagslys over okkupert område. Havna og u-båtverftet i Danzig som er utvidet ble rammet og store branner ble iaktatt. Også u-båtverftet i Flensburg ble rammet. Forøvrig har det vært bombing den 13. juli over Nordfrankrike, Boulogne og Abeville. Den 14. juli meldtes at britiske flystyrker har angrepet Ruhrdalen. Patriotiske Franskmenn har tatt fotos av Renaultverkene som ble bombet i forrige måned. De viser at det er anrettet så store ødeleggelser at produksjonen bare vil utgjøre en fjerdel av det den var før. Fabrikkene produserte hver måned 600 stridsvogner, 750 lastebiler, 600 panservogner og 400 flymotorer for tyskerne. I en debatt i det britiske Underhus opplyste rustningsminister Littleton at produksjonen av fly i Stor-Britania er økt 2,5 ganger siden januar 1941, at ammunisjonsproduksjonen er 3-doblet og panservognproduksjonen 4-doblet.

N o r d - A f r i k a.

I Nord-Afrika har de britiske styrker etter en Londonmelding 12. juli konsolidert sin framrykning på det nordlige avsnitt ved El Alamein. Ytterligere 2 000 fanger er tatt sammen med kanoner og transportvogner. Den 13. juli meldtes om tilbakeslagne tyske angrep på nordavsnittet. Den 14. juli meldtes om et vellykket bombeangrep på havna i Mersa Matruk og om flyangrep mot fiendtlige kolonner og flybaser. Briterne har fortsatt initiativet.

S t i l l e h a v e t.

Kineserne har besatt øya Futo ved Minflodens munding og derved reddet byen Foshau. De søker også å redde byen Vebgtsjen. Et Tsjungkingtelegram melder at det er innregistrert 6 millioner nye rekrutter i den kinesiske hær. De skal opplæres og føre kampen mot Japan i 3 år til om nødvendig.

Den 14. juli i Frankrike.

Den franske nasjonaldag ble feiret igår i det ikke-okkuperte Frankrike tross forbudet fra Vichyregjeringen og de tyske myndigheter. Like før nasjonaldagen hadde de tyske okkupasjonsmyndigheter gjort bekjent at alle attentatmenn, sabotører og skadegjørere som ikke meldte seg innen 10 dager ville bidra til at deres mannlige slektninger like inntil fetter ville bli skutt, de kvinnelige pårørende sendt på tvangsarbeide og alle barn under 17 år brakt i korreksjonsanstalter. I London ble dagen feiret med en mektig demonstrasjon der alpetropper, flyvere og andre franske soldater defilerte for general De Gaulle som nedla en krans på marsjall Fochs grav. I en proklamasjon fra De Gaulle ble det meddelt at det frie Frankrikes bevegelse heretter skal kalles Det kjempende Frankrike. Britiske flyvere har sendt ned et opprop over Paris, Vichy og byene i det nordfranske industriområdet i 5 millioner eksemplarer. Det inneholdt et budskap til det franske folk fra den britiske utenriksminister Eden som hylder franskmennene for deres urokkelige motstand mot de tyske okkupanter og erklærer at gjenreisingen av et fritt Frankrike er et av de alliertes krigsmål. Vichyregjeringen avslår et amerikansk forslag.

President Roosevelt hadde foreslått for Vichyregjeringen at de franske sjøstridskrefter som nå ligger desarmert i Alexandrias havn og som består av et slagskip, endel kryssere, jagere og u-båter skulle føres gjennom Suezkanalen til en amerikansk havn eller interneres i en nøytral havn der de kunne være i sikkerhet til krigens slutt. Det meldes nå fra New York at Lavals regjering har avslått Roosevelts forslag og forlangt at flåten skal føres til en mere nærliggende havn. Amerika tyder avslaget som et nytt bevis for Lavals lakeitjeneste for Tyskland.

Kong Håkon 70 år 3. august.

I anledning av kong Håkons 70-årsdag den 3. august vil det i London bli utgitt et billede av kongen. Det forberedes også et festskrift "Alt for Norge" med bidrag av fremtredende nordmenn. Det blir på 150 sider og skal trykkes i kusttrykk i New York.

VÆR VIRKSOM FOR NORGES SAK. MEN TA DEG LAKT FOR ANGIVERE OG SPIONER. GLEM ALDRI AT VI ER I KRIG.

RADIO-NYTT

Nr. 32.- Redaksjonen avsluttet søndag den 12. juli 1942. - 2. og siste årgang.

K o m m e n t a r e r.

Den alt overskyggende interesse samler seg i disse dager om den tyske offensiv mot Donfloden og Rostov som et ledd i Nazi-Tysklands plan om å nå fram til oljekildene i Baku gjennom Kaukas. Militære sakkyndige fremhold r at det har vært strid om offensiven blandt de tyske generaler, idet noen mente at en ny offensiv på Østfronten vil være for risikabel i det øyeblikk som Stor-Britania og Amerika forbereder en invasjon på det Europeiske fastland, mens andre hevdet at alt måtte settes inn for å nå fram til de russiske oljefelter før en ny front ble dannet i Vest og for å oppnå en avgjørelse så tidlig at en ny krigsvinter i Sovjetsamveldet kunne undgåes. Det er de siste som har seiret og Tyskland går derfor nå til en siste offensiv i Øst på samme måte som general Ludendorf gikk til en siste offensiv i Vest før nederlaget under forrige verdenskrig. Man regner at 146 tyske divisjoner eller mellom 2 og 3 millioner mann med et stort oppbu av tanks og fly er satt inn på fronten fra Kursk til Taganrog.

Sovjetforfatteren Ilja Ehrenburg skriver i en artikkel om stillingen at faren i Dondalen er stor. Hitler hadde ønsket å begynne offensiven i vår, men det forhindret våre folk ved Kharkov og Sevastopol og berøvet Hitler juni måned. Hitler begynte sent, vi må tvinge ham til å slutte tidlig. - Londonavisa "Times" skriver 9. juli at den tyske meldingen om inntagelsen av Voronesj øyensynlig er forhastet. Det tyske fremstøt står tyskerne dyrt og det foregår ikke på en måte som er heldig for tyskerne. Russerne trekker seg tilbake og de kommer til å trekke seg langt tilbake. Tyskerne gjør riktignok landvinninger, men de taper kostbar tid og landvinningene har ringe betydning hvis det ikke lykkes dem å knuse den russiske krigsmaskine.- Britiske militære sakkyndige gjør oppmerksom på at hver uke er nå av verdi for tyskerne. Bare 100 dager skiller nå den tyske arme fra en ny russisk vinter. De tyske tap stiger i en grad som langt overgår tapene de led under offensiven ifjor. Den gang kunne tapene erstattes med reserver, men de tap de nå lider kan ikke erstattes. Det fremholdes også at krigen ved den russiske taktikk får karakteren av en utmattningskrig og i den har russerne de største utsikter til å seire. Korrespondenten for "News Cronicle", Gordon, uttalte i en kringkastingstale 11. juli at han ikke har den ringeste tvil om at russerne kommer til å seire i krigen. Gordon har bodd i Sovjetsamveldet lenge og har sett sovjetfabrikkene og kjenner deres kapasitet. Han har også sett de nye russiske armeer og sier at de er bedre enn noen av dem som tidligere er satt inn. Han siterer en høyere amerikansk offiser som nå er i Moskva og er kjent med russiske forhold både før og etter revolusjonen og som ifjor erklærte at hvis russerne er istann til å stanse den tyske framrykking og oppholde dem gjennom vinteren til våren og sommeren, vil Russland ha all utsikt til å seire høsten 1942 eller senest - tidlig 1943. Gordon erklærte seg enig med denne amerikanske offiseren som også hadde uttalt at et forsøk på å holde Russland tilbake fra seieren vil være det samme som et forsøk på å holde Niagarafallet tilbake. -

Ø s t f r o n t e n.

Det tyske hovedkvarter meldte allerde 7. juli at tyske tropper hadde inntatt byen Voronesj og nådd Donfloden på bred front. Det russiske hovedkvarter erklærte derimot at det pågikk voldsomme kamper vest for Voronesj og gjentok samme melding så sent som 11. juli. De melder at det har luktes tyske tropper å gå over Donfloden på to steder, men de tyske hovedstyrker er ikke kommet over floden. Overfor en tallmessig overlegen fiende har russerne trukket seg tilbake ved Belgorod, Vovtsjansk, Starii Osskol og Rossosj som ligger 160 km. syd for Voronesj. Det meldtes også om voldsomme kamper 50 km. syd for Rossosj. Tilbaketoget er foregått i full orden og Timosjenkos armeer er holt intakte. "Pravda" skriver at russernes motstand er sterkere enn tyskerne noensinde har møtt. De tyske tap av menn og materiell er uhyre. Russiske rekognoseringsflyvere opplyser at de har sett 6 tyske lasttog med 273 vogner med sårede bevege seg i vestlig retning fra slagfeltet. Ifølge de siste meldinger 11. juli har tyskerne også satt igang et fremstøt mellom Kharkov og Rostov mot Lisitsjansk 250 km. syøst for Kharkov og 200 km. far Rostov. Britiske militærsakkyndige opplyser at tyskerne nord for Taganrog har samlet store troppemasser og at det snart kan ventes et stort fremstøt mot Rostov og Astrakhan. Frontlinjon har nå en utstrekning på 500 km.

Fra de øvrige avsnitt av Østfronten meldes om kamper ved Kalinin der tyskerne på en dag hadde et tap på 1400 falne. Ved Orel er det heftige russiske angrep igang. I barentzhavet har en russisk u-båt fått inn to torpedotreff på det tyske slagskip "v.Tirpitz" som er på 35 000 tonn og et søsterskip av slagskipet "Bismarck" som ble senket av britiske krigsskip. Etter hva "Pravda" melder var "Tirpitz" beskyttet av tre tunge kryssere og flere jagere og iferd med å angripe en konvoi som var bestemt til en russisk havn. Det luktes "Irpitz" ved egen hjelp å søke havn i den norske fjorden fra hvilken den var gått ut. Konvoien er kommet velholden fram til sitt bestemmelsessted. Et russisk kommunike melder den 11.juli at tyske flyplasser i Nord-Norge og Nord-Finnland er blitt angrepet av russiske bombefly og at 37 tyske fly ble ødelagt. I Østersjøen har russiske u-båter senket flere tyske handelsskip.

V e s t f r o n t e n.

En stor avdeling britiske bombefly angrep natten til 9. juli Wilhelmshafen, sentret for den tyske u-bårbyggingen og anrettet store skader. Ved den franske kysten er to tyske minesvepere blitt senket. Britiske og amerikanske tropper av alle våpenarter har i 8 dager hatt store manøvrer i fellesskap i Nord-Irland. Sjefen for det britiske imperiums generalstab, lord Allanbrook, og den polske general Sikorski overvar manøvren.

N o r d - A f r i k a.

Fra Kairo meldes at den britiske 8. arme hittil har stanset alle tyske forsøk på å rykke videre østover mot Nilfloden og Suezkanalen. Den 11. juli meldtes at den britiske arme på det nordlige avsnitt av fronten ved El Alamein var gått til angrep og rykket fram 8 km. langs jernbanelinjen. Et tysk angrep på det sydlige avsnitt var blitt møtt med kraftig motstand. Britiske og amerikanske flyvere utfolder en voldsom virksomhet over slagfeltet og angriper Tobruk, Benghasi og italienske flybaser som Messina og fienstlige konvoier i Middelhavet.

S t i l l e h a v e t.

Britiske og amerikanske fly foretar til stadighet angrep mot japanske fly-og forsyningsbaser i det ostindiske øyrike, i Burma og Syd-Kina. Amerikanske fly deltar også i kampene ved Jangtsefloden og har rettet flere angrep mot Hankov der stor skade er gjort på lagerhus og militæranlegg. Kinesiske tropper har vunnet en seier ved Kiangsiprovinsen og fordrevet japanerne sydover. Kineserne behersker nå jernbanelinjen. Britiske styrker har besatt den franske øya Majotte mellom Madagaskar og det afrikanske fastlandet. Besettelsen foregikk uten kamphandlinger.

Sovjetsamveldet og Holland.

Den diplomatiske forbindelsen mellom Sovjetsamveldet og Holland er nå blitt opprettet ved en traktat som er undertegnet i London. Det er 25 år siden Holland hadde diplomatisk forbindelse med Russland.

Traktat mellom USA og Norge.

Mellom USA og den norske regjering er det sluttet en traktat der USA forplikter seg til på egen kostnad å bevepne norske handelsskip under krigen og erstatte norske skip som senkes under krigen

Nygårdsvold tilbake til England.

Statsminister Nygårdsvold er nå vendt tilbake til England fra De forenede statene der han har hatt konferanser med president Roosevelt, Cordell Hull og andre. Ved en pressemottaking i London uttalte Nygårdsvold bl. a. at alle norskamerikanere hadde en inderlig samfølelse med heimlandet. Tilslutt uttalte Nygårdsvold at det ville være en ulykke om freden skulle møte oss like uforberedt som krigen. Nordmenn heime og ute har nå ett mål å arbeide for: å vinne krigen.

Frihetskampen i Jugoslavia.

Kong Peter av Jugoslavia har i en mottaking i Ottawa opplyst at den serbiske partisanbevegelse mot de tyske og italienske okkupanter teller 100 000 mann. Bare i Kroatia er det 40 000 mann. Lederen av friskarene, general Michailovitsj, er nå blitt utnevnt til øverstbefalende for alle serbiske krigsstyrker og generalstabssjef. Generalstaben hadde tidligere sitt sete i Kairo.

NORGE TRENGER DIN INNSATS I KAMPEN FOR FRIHETEN

VÆR VERSOM. MEN AKT DEG FOR SPIONER OG ANGIVERE.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

R A D I O - N Y T T

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Nr. 34. - Redaksjonen avsluttet søndag 19. juli 1942. - 2. og siste årgang.

K o m m e n t a r e r.

I sin tale på revolusjonsfesten 7. november 1941 forutsa Stalin at de tyske invasjonshærene kom til å forbløe seg i Sovjetsamveldet. Hans forutsigelse er blitt bekreftet ikke bare gjennom den russiske vinteroffensiv, men også under den pågående tyske sommeroffensiv. Det foreligger nå offisielle meldinger fra den russiske overkommando om de tyske og russiske tap i de to måneder fra 15. mai til 15. juli iår. Oppgavene viser følgende:

T a p	Nazi-hærene.	Den Røde hær
Døde, sårede og savnede	900 000 (derav 350 000 drepte)	390 000
Kanoner	2 000	1 905
Stridsvogner	2 900	940
Fly	3 000	1 350

En sammenlikning mellom kampene i året 1941 og 1942 viser at Den Røde hær har langt høyere egenskaper enn dengang, fastslår meldingen. Gjennom nye kampmetoder, bedre organisasjon og mere effektiv motstann er fienden blitt tvunget til tidlig å sette reservene sine inn og hans frammarsj er blitt sinket. De tyske oppgaver over Sovjets tap stemples som løgn. Om man ville regne sammen de ymse tyske meldinger om sovjettap så ville Den Røde hær forlengst ikke eie en eneste mann, en eneste kanon eller et eneste fly.

De uhyre tyske tap tvinger den tyske overkommando til å trekke tropper fra Frankrike til Østfronten. Troppene i Frankrike erstattes med nyinnskrevne tyske soldater som får sin rekrutskole i Frankrike, men alle disse troppetransporter fra Tyskland til Frankrike og fra Frankrike til Østfronten betyr en ny uhyre belastning på det tyske jernbanenett og dermed også på godstrafikken og skader særlig transporten av matvarer og grønnsaker innen riket sjøl, framholder trafikksakkyndige.

I en kringkastingsmelding fra New York tul de europeiske folkene den 17. juli erklærtes det i samband med en omtale av kampene på Østfronten at både De forenede Stater og Kanada går inn for øyeblikkelig opprettelse av en annen front i Europa til avlasting for russerne. Samtidig ble det gitt opplysninger om Amerikas og Englands hjelp til Sovjetsamveldet. Fra Amerika og Stor-Britania har Sovjetsamveldet fått 4 500 stridsvogner. 3/4 av den britiske tankproduksjon går nå til Sovjetsamveldet. De forenede Stater har også sendt store mengder av lokomotiver og jernbanemateriell til Iran for transport av varene til Sovjetsamveldet og det er opprettet en egen amerikansk lastebilfabrikk i Iran som leverer lastebiler til Russland.

Ø s t f r o n t e n.

Frontmeldingene fra Don-dalen viser at kampene om byen Voronesj som den tyske overkommando meldte var errobret allerede for 12 dager siden, pågår framleis. Den 17. juli meldtes at Den Røde hær hadde fått initiativet i sine hender og at de tyske tropper syd for byen Voronesj er drevet tilbake til den vestre bredd av Donelva. Den 75. tyske infanteridivisjon har hatt uhyre tap. Det 222. infanteriregiment er helt opprevet og det202. regiment er blitt ille tilredt. Det 35. ungarske infanteriregiment har i løpet av 2 dager mistet 60 % av sin bestand. Det tyske forsøk på en omringning av Timosjenkos armeer er således bragt til å stranne på von Bocks nordlige fløy. På det sydlige avsnitt fortsetter imidlertid ennå den tyske frammarsj og de russiske tropper trekker seg tilbake mot Donkneet, der det formodes at Timosjenko i august vil ta kampen opp i trekanten mellom Millerovo, Donetz og Don. I en skildring fra en britisk krigskorrespondent heter det om kampene under tilbaketoget gjennom steppelandet ved Donelva at russiske tropper som er innstilt på okke å komme fra det med livet ligger skjult i hveteåkrene og hindrer tyskerne frammarsj og dekker hovedstyrkenes tilbaketog ved stadige angrep. Kosakkene jager gjennom åkrene og når de møter tyske tropper, stiger de av hestene og angriper med antitankkanoner. En tysk særmelding sier at tyske tropper har inntatt byen Voroschilovgrad, men dette er ikke bekreftet fra sovjetsiden. Den russiske presse legger ikke skjul på at stillingen er alvårlig og at det er fare for byen Stalingrad ved Volga som ligger 200 km. fra Millerovo. Britiske militærsakkydige erklærer at Hitler er 6 uker forsinket med sitt framstøt mot Kaukas og at kampene hittil har tatt hardt på de tyske elitetropper som må erstettes med unge, uer-

...litler-armen vog sydover vil seire seg tildøde er derfor ...etor, uttales det. Moskvakringkasteren melder at russiske marinefly har senket 5 tyske skip i Østersjøen og skadet 11 andre. I Finskebukta er det senket tyske både krigs-og handelsskip og i Nordishavet er en tysk konvoi blitt angrepet i 3 dager. En transportdamper på 8 000 tonn, en lastedamper på 6 000 tonn og et ekskortefartøy er blitt senket. Ved Kalinin har de tyske tropper den sisste uka tapt 5-6 000 mann og over 100 tanks. Ved Bojensk har russerne erobret flere landsbyer og stillinger.

Vestfronten.

I løpet av de sisste dager har britiske bombefly angrepet Lübeck og for annen gang Flensburg, begge tyske Østersjøhavner. Rhurområdet er for første gang angrepet i dagslys og ialt er det funnet 3 slike angrep sted. Desuten er flyplasser i Nord-Frankrike bombet og miner utlagt i fiendlige farvann. Sjefen for de amerikanske luftstridskrefter i Europa, general Arnold, opplyser at det er dannet en egen lufttransportavdeling bestående av store transportfly og glidefly til transport av tropper og materiell. De skal eskorteres av jagerfly og blir det mest effektive med hensyn til bæreevne og beskytning som verden ennå har sett.

Nord-Afrika

Stillingen i Egypt har ikke undergått noen vesentlig endring. På midtavsnittet ved El Alamein har det vært heftige kamper om en høyde som det lyktes de britiske tropper å beholde i sin besittelse. Tyskernes marsj mot Alexandria er stoppet opp. Britiske og Amerikanske fly har rettet sterkere angrep mot havnebaser som Tobruk og Benghasi og mot troppe- og forsyningskolonner. Som sjef for de amerikanske luftstridskrefter i Midtøsten er utnevnt general Harrington.

14. juli i Frankrike.

Det foreligger nå nærmere meldinger om feiringen av 14. juli i Frankrike. I Marseilles gikk hundre tusener av mennesker gjennom byens hovedgate og demonstrerte under løsenet: Død over Laval! Ikke en mann til tvangsarbeide i Tyskland! Frankrike for franskmennene! Leve republikken! Medlemmer av det nazistiske Doriot-prti skjøt på folkemengden og drepte og såret flere personer, deriblandt to kvinner og en gutt. Foran det tyske hvervebyrå og foran militærfengselet samlet det seg store menneskemasser. Også i Nantes og i andre franske byer i det ikke-okkuperte Frankrike foregikk det demonstrasjoner.

USA og Finnland.

De forenete Staters regjering melder at USA har avbrutt den konsulære forbindelse med Finnland. Fra 1. august skal alle finske konsulater i Amerika være stengt.

Svensk damper senket av aksefly.

Den svenske damper "Stureborg" som gikk med en kornlast for Røde Kors til Grekenland er blitt senket i Middelhavet av aksefly.

Norges stilling etter krigen.

Den norske regjerings organ "Norsk Tidend" som utkommer i London har i en artikkel behandlet de planer som har vært framme i diskusjon i Sverige om at Norge, Danmark, Sverige og Finnland etter krigen burde slutte seg sammen enten i et statsforbund eller i en forbundsstat med felles forsvar og utenrikspolitisk ledelse. "Norsk Tidend" skriver at det går ut fra at ingen på ansvarlig svensk hold er enig i slike planer. Norge vil ikke føle sin fremtid sikret etter krigen gjennom en slik nordisk statsdannelse. Norge vil etter krigen sikre sin stilling gjennom regionaltraktater med sine nåværende allierte og betrakte det også som en oppgave å være bindeledd mellom Sovjetsamveldet og Stor-Britania.

Norsk infanteribataljon i USA.

Krigsministeren i USA, Stimson, opplyser at det vil bli dannet en norsk infanteri bataljon i De forenete Stater og at liknende avdelinger fra andre nasjoner vil bli opprettet senere.

NORGE TRENGER DIN INNSATS. VÆR VIRKSOM FOR LANDETS FRIHET. OG GLEM IKKE VAKTSOMHETEN OVERFOR VAKLENDE, FEIGE ELEMENTER, SPIONER OG ANGIVERE SOM STÅR I FIENDENS TJENESTE.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
RADIO-NYTT
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Nr. 35. - Redaksjonen avsluttet onsdag 22. juli 1942. - 2. og siste årgang.

Kommentarer.

De åndelig defekte prøisersjeler som står i spissen for det tredje rike forkyndte ifjor i oppblåst seiersrus at det britiske verdensrike skulle gå under i 1941, og Sovjetsamveldets sammenbrudd ble framstilt som et spørsmål om timer. Verdens skjebne skulle bli avgjort for de neste tusen år, ennå lenge før De forenete Stater rakte å komme med i krigen proklamerte de brølbeinte representanter for drømmen om et tysk verdensherredømme med korporal Hitler som overherre. Men de brune gangstere har vist seg som slette profeter. Det britiske verdensrike eksisterer ennå i 1942. Sovjetsamveldet synes framleis å være tålmelig lang fra sammenbruddet og De forenete Stater deltar allerede i krigen på de fleste fronter i verden. Drømmen om Hitler som verdensdiktator er svunnet hen som en sykelig feberfantasi under vaktan av alliansen mellom Stor-Britania, Sovjetsamveldet og Amerikas forenete Stater. Å spå om verdens skjebne for de neste tusen år tjener ikke noe formål idag, men en ting kan ihvertfall fastslåes med sikkerhet og det er at verden i løpet av kortere tid enn mang anor vil ha rystet det nazistiske mareridt av seg, gjort regningen opp med Hitler, Gøbbels, Göhring og Himmler og skapt grunnlaget for en utvikling i frihet, fred og velstand for jordens folk.

Hitler og Gøbbels vil nokk ennå en tid komme til å blåse i trompeter fra høgkvarteret og propagandaministeriet. Men begrensede lokale framganger på den militære fronten kan ikke stanse utviklingens gang og avvende nazismens undergang. Hitler har riktignokk utnevnt general Rommel til feltmarsjall og gitt general Manstein samme tittel, men ennå er veien lang fram til Nilen, Baku, Mosul og Basra. For omlag ett og et kvart årtusndre siden drømte Napoleon Bonaparte også om verdensherredømmet og stod som seier herre både ved pyramidene i Egypt og på murene i Kreml, men han gikk like fullt undergangen i møte. Hitler har ennå bestigningen av pyramidene og inntoget i Moskva tilgode. Feltmarsjall Rommels marsj mot Nilen er stanset opp og framrmarsjen i Don-dal n har ikke bragt den nazistiske krigsmaskine noen avgjørende resultater. Den tyske general von Ditmar uttalte i en tale som nettopp er kringkastet over all tyske stasjoner, at feltmarsjall Timosjenkos energiske ledelse av det russiske tilbaketog har hindret ødeleggelsen av de russiske armeer, de er heller ikke blitt omringet og antallet av fangar er ringe. Denne nøkterne vurdering viser at ikke alle tyske generaler er like åndelig defekte som visse elementer i høgkvarteret og i propagandaministeriet. Og sjøl om det tyske framstøt skulle føre til at Rostov, hovedstaden i Nord-Kaukas, ble inntatt, betyr det ennå ingen avgjørelse. Rostov var i tysk besittelse både under forrige verdenskrig og ifjor, men tyskerne måtte rømme den både i 1918 og 1942 og de har ikke tatt den igjen ennå, mens stillingen ved Voronesj er den, at det er de tyske armeer som står i fare for å bli omringet.

Men ikke bare blodtappingen i Don-dalen minner tyskerne om slagkraften i de russiske forsvarsvåpen. Natt til søndag den 19. juli gikk russiske marinefly til angrep på Øst-Prøisen og anrettet store ødeleggelser i byen Königsberg, der 38 branner brøt ut. I en kommentar til meldingen om dette bombetokt uttaler NewYorkkringkasteren i en sending til de europeiske folk at Nazi-Tyskland dermed har fått sin luftfront nr. 2. Men ellers er det jo front nr. 2 i Vest-Europa der vent s på. En melding fra Amerika sier således at vicepresidenten i det amerikanske industriarbeiderforbund har rettet en henvendelse til president Roosevelt med krav om at det straks opprettes en ny front i Vest og at Amerika erklærer Finnland krig. Den amerikanske pressen framholder at avbrytelsen av den konsulære forbindelse mellom USA og Finnland er et sisste varsel til den finske regjeringen fra Amerika om å fortsette krigen på Tysklands side.

Østfronten.

Om stillingen i Don-dalen melder de russiske kommunikeer de sisste dager at det pågår voldsomme kamper ved Voronesj og sydøst for Vorosjilovgrad. Sjølve byen Vorosjilovgrad er rømmet av de russiske troppene. Ved Voronesj er tyskerne på et avsnitt drevet tilbake på vestre bredden av Don. Et brohode rett vest for byen er erobret og russerne har konsolidert sine stillinger der. Den 75. tyske infanteridivisjon fra Neu-Strelitz er blitt tilføyet ytterligere tap. Et tysk motangrep som var støttet av 70 ungarske stridsvogner ble slått tilbake. I en melding 21. juli heter det at 10 000 tyskere er blitt drept på et avsnitt ved Voronesj. De tyske styrker ved Voronesj står i stor fare for å bli omringet.

Nordvest for byen har russerne utvidet bresjen i de tyske linjer og utnyttet de nye stillinger til videre framstøt. Sydøst for Vorosjilovgrad foregår heftige kamper. Russerne har enkelte steder trukket seg tilbake. Et forsøk på å omringe de russiske styrker ble avvist ved et kraftig angrep der også kosakkavdelinger deltok. Meldinger fra det tyske hovedkvarter går ut på at Rostov angripes fra nord, øst og vest og at byen står i flammer. Det heter også at de tyske tropper har rykket fram fra Vorosjilovgrad og at de står 80 km. fra Stalingrad. - Fra de øvrige avsnitt av Østfronten foreligger det sparsomme meldinger. Om flyangrepet mot Østpreisen opplyses det at de russiske fly foruten Königsberg også angrep en tysk flyplass der 14 fly på marken ble ødelagt. Fra London meldes at det er erklært beleiringstilstann i de tyske Østersjøhavner og at tyskerne har måttet gå til innførelse av konvoysystemet i Østersjøen på grunn av de russiske u-båters virksomhet. Et russisk kystbatteri på Ishavsfronten melder at de har skutt en tysk transportdamper i senk. Fra London meldes at russiske destroyere har ført en amerikansk konvoy velberget i havn tross av angrep fra tyske jagere og bombefly i Nordishavet.

V e s t f r o n t e n.

Britiske bombefly har i de sisste dagene rettet nye angrep i dagslys mot Rhurområdet. En tysk konvoy ble angrepet utenfor Cherbourg ved franskekysten. Et forsyningsskip ble satt i brann og et annet skadet, videre ble to eskorteskip skadet. Natt til 2o. juli varftene i Vegesack, ikke langt fra Bremen, angrepet. Et kraftverk i Nord-Frankrike ble også bombet. I et sammenstøt mellom lette britiske og tyske sjøstridskrefter i Kanalen ble to tyske armerte trålere skutt i brann og andre skadet. En britisk motortorpedobåt ble senket.

Det første amerikanske bombefly er fløyet over London og hilstes med glede av befolkningen. Dets kjennetegn var en hvit stjerne i en blå running.

N o r d - A f r i k a.

Det er ikke inntrådt noen vesentlig endring i stillingen ved El Alamein. Det meldtes om patruljevirksomhet som den eneste form for landoperasjoner, mens aktiviteten i luften har vært større. Fuka er blitt kraftig bombet og Mersa Matruk er påny blitt beskutt av britiske sjøstridskrefter. Det kommer forsterkninger til begge parter. Ialt har briterne tatt 6 ooo fanger under kampene siden 14. juli.

S t i l l e h a v e t.

Det meldtes at amerikanske u-båter har senket ytterligere tre japanske destroyere ved De aleutiske øyene. I Kina har de kinesiske styrker hatt fremgang flere steder, men byen Vengsjau som kineserne erobret lørdag er blitt tilbakeerobret av japanerne. Amerikanske bombefly har angrepet Hankov ved Jangtsefloden påny og Kanton foruten andre byer besatt av japanerne. I Kanton ble 46 fly på marken ødelagt.

Belgias frihetsdag.

Belgias frihetsdag ble feiret med stor troppeparade av de belgiske stridskrefter i England. Det ble utdelt krigsmedaljer til belgiske flyvere som har utmerket seg under flytokter.

Krigen og resursene.

Mens brød- og potetrasjonene nedsettes i Nazi-Tyskland meldes det fra Chicago at hvetehøsten i USA ventes å bli rekordhøst. Det regnes med 2.63o mill. bushels hvete hvilket er over gjennomsnittet i de siste ti år. I Stor-Britania oppfordres befolkningen til å spise mere poteter istedenfor hvete med den begrunnelse at potetene produseres i landet, mens hveten må innføres, og en økning av potetspisingen betyr derfor innsparing av en betydelig mengde tonnasje som kan frigjøres til transport av krigsmateriell. Det tyske landbruksdepartement har utlovd premier og høyere priser til bøndene for å levere varer. Dette viser at priskontrollen er brutt sammen og at svartebørsen faktisk er legalisert. Man forsøker nå å trøste befolkningen med store leveranser fra Øst-Preisen når krigen er slutt, men en tysk bondeleder har uttalt at det ikke er det siste skudd, men den siste brødskalk som avgjør krigen.

Frihetskampen i Jugoslavia.

Fra Jugoslavia meldes at frihetskrene har erobret byene Kondicar og Mostar i Kroatia. Fra Bulgaria meldes at jernbaneforbindelsen mellom Sofia og Jugoslavia er blitt brutt på grunn av eksplosjoner på jugoslavisk område. Frihetskrene har sprengt jernbanebruer og tatt [illegible] blitt delt ut til den sultende befolkningen.

VÅR VIKING OG VÅKEN I KAMP FOR NORGES FRIHET.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

R A D I O - N Y T T

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Nr. 37. - Redaksjonen avsluttet onsdag 29. juli 1942. - 2. og siste årgang. -

K o m m e n t a r e n.

Alle tegn tyder på at vi nærmer oss det øyeblikk da Europas stater, både Tyskland og de hårtukne land skal befries fra det nazistiske mareridtet. Hitler og hans drabanter taler ikke lenger om en nært forestående seier. De er klar over at krigsoperasjonene i Don-dalen selvom de når Volga og Kaukas ikke kan framtvinge noen avgjørelse, fordi de russiske hovedstyrker fraleis er usvekket og fordi Englands og Amerikas kampevne øker for hver time. Den britiske militærekspert Max Werner skriver i en artikkel i "Observer" at nettopp det erskjedd som tyske militærsakkyndige advaret mot, nemlig at tyskerne skulle fravike sitt opprinnelige mål: å ødelegge der russiske hær, for di de lot seg beruse av landevinninger. Dette er det som er skjedd med den tyske strategi idag. De har undveket de tyske hovedstyrker som er konsentrert omkring Moskva, og har lidd store tap, mens den russiske hær står ubrudt over hele fronten. Hitler har nå bare to uker igjen til offensive operasjoner. - Når Hitlers norske lakei Quisling oppfordrer nordmenn til å dra til Østfronten for å hjelpe nazismen sier han betegnende nokk ikke for å vinne seier, nei, nå skal nordmenn ofre livet for at " Tyskland skal kunne knuse Russland og bygge en flåte som er så sterk at den fullstendig kan avskjære England" (Aftp. 27. juli 1942) Når en mann som engang hadde titalen verdenspropagandasjef for nazismen kan bruke slike galehusargumenter viser det at troen på en snarlig seier ikke har særlig sterke bein å stå på.

Det tyske folk som var lovet den endelige seier i 1941 vil neppe gi Hitler tid og høve til å gjennemføre sitt flåteprogram. Misnøyen og krigstrøttheten vokser. Den tyske avisa "Frankfurter Zeitung" skriver således at det tyske folk lever i en fryktelig nervespenning. Våre nerver har vært i helspenn i hele år; de var det også før krigen. Når spenningen nå er så sterk er det fordi det tyske folk trodde på en seier i 1941. Men u-båtkrigen har bare brakt begrensede resultater og det russiske felttog er ennå ikke avsluttet, skriver bladet. Ifølge amerikanske meldinger er myndighetene i Berlin urolig over at den antinazistiske bevegelse vokser. Sabotasjehandlingene øker og likeså den illegale propaganda. De frykter at i tilfelle et alliert angrep i Vest vil befolkningen i Tyskland støtte invasjonsstyrkene. - Disse opplysninger bekrefter Stalins ord om at Tyskland idag er en vulkan som kan komme til utbrudd nårsomhelst.

Men også de av Tyskland hårtakne land er å likne med vulkaner som venter sitt utbrudd. Formannen i det franske kristelige sosialisters forbund, professor Andre Phillip er nettopp kommet til England etter en to måneders flukt fra Frankrike. Han opplyser at de franske nasjonale frihetsgrupper nå er sammensluttet i en federasjon som samarbeider med Det kjempende Frankrike. De teller 1.5 millioner mann. Det bygges også opp en sterk illegal fagbevegelse. Når de allierte går iland på den franske kyst vil hele det franske folk reise seg mot tyskerne, uttaler professoren.

Kravet om opprettelse av en ny front i Vest er blitt understreket i London ved en petisjon fra 1 5oo arbeidere i rustningsindustrien. De ba Churchill om at regjeringen snarest mulig måtte ta de nødvendige skritt og forplktet seg på sin side til å gjøre alt for å øke produksjonen for å muliggjøre opprettelsen av en annen front. Den 26. juli holdtes et kjempemøte på Trafalgar Square i London der 6o ooo mennesker krevet en invasjon på det europeiske fastland. Blandt talerne var formannen i Englands største fagforbund, Gruvearbeiderforbundet. Han forsikret at gruvearbeiderne var rede til å ta de ofre som en ny front krevet.

Ø s t f r o n t e n.

For omlag 3 uker siden forkynte den tyske overkommando at byen Voronesj var erobret og at de tyske tropper trengte videre østover. Men Voronesj er fremdeles i russernes hender og tyskerne er under voldsomme kamper flere steder trenet tilbake på vestsida av elva. Den 27. juli meldtes i et russisk kommunike at en viktig landsby var erobret i dette avsnittet. Den 28. juli opplystes at tyskerne hadde satt inn sterke reserver som ved motangrep søkte å drive russerne tilbake, men at russerne hadde forbedret sine stillinger og rykket fram 6o km. og fortsatte videre i retning mot Starij Oskol. Russerne har her gått over Don-elva på flere steder og tyskerne innrømmer at det russiske trykket er alvårlig. Ved Nedre Don fortsetter tyskerne framrykkingen, men det koster dem uhyre tap av mennesker og materiell. I et russisk kommunike den 27. juli opplyses at Rostov og Novo Tsjerkask, 32 km. lenger nord er blitt oppgitt etter et forbitret forsvar med blodige nærkamper der de russiske ar-

rierestyrker dekket tilbaketoget for hovedstyrkene. De voldsomste kamper foregår 23o km. nord for Rostov ved Semljanskaja der tyskerne søker å nå over på sørbredden av elva. Flere tyske avdelinger er her blitt totalt utslettet. Den tyske overkommando melder at motoriserte tyske avdelinger fra Rostov er trengt videre mot syd langs jernbanelinjen og at de har inntatt byene Bataj og Moskjynsk. Det siste russiske kommunike melder om heftige kamper ved Voronesj, Semljanskaja og Bataj. Ved Bataj er 4 tyske angrep slått tilbake. Under den tyske framrykking mot Stalingrad lider de tyske tropper umåtelige tap. På et avsnitt mistet de en dag 8 ooo mann. Fra de øvrige avsnitt av Østfronten foreligger det få meldinger. I et kommunike den 27. juli opplyses om store kamper ved Brjansk hvor russerne har erobret et viktig høydedrag. Under slaget ble 1 2oo tyskere drept og det ble tatt fanger. Den 28. juli meldtes at russiske fly hadde senket tre tyske skip på tilsammen 19 ooo tonn i Finskebukta. Russiske bombefly angrep natt den tyske østersjøbyen Königsberg natten til søndag. Det er det fjerde angrep mot Königsberg i løpet av en uke

V e s t f r o n t e n.

Britiske bombefly har i løpet av den siste uke foretatt to angrep på den tyske innlandshavna Duisburg og to angrep på Hamburg, der Tysklands største u-båt- og skipsverft er beliggende. Under det første angrepet på Hamburg den 27 juli ble det kastet ned 175 ooo brannbomber i løpet av 35 minutter og deretter regnet det med sprengbomber, hvorav flere var på 2 ooo kg. Det ble anrettet uhyre skader både på eiendom og menneskeliv. Det oppgis at 29 britiske fly gikk tapt. Om det siste angrep natten til 29. juli foreligger det ennå ikke nærmere opplysninger. Britiske og amerikanske fly har i de siste dager rettet angrep på jernbaneanlegg i Frankrike og ødelagt lokomotiver og tog ved Paris, Lilli og Nantes. Flyplasser i Holland og Belgia er også blitt bombet. Tyske fly har bl. a. angrepet den engelske industribyen Birmingham.

Den britiske luftmarsjall Harry har i den britiske kringkasting rettet et budskap til det tyske folk der han minnet om at Göring hadde sagt at tyskerne kunne være sikre mot britiske bombeangrep. Det var også en tid da vi hadde få fly å sende mot Tyskland, men nå angriper vi med store styrker. Vi bomber ikke for å få hevn for Varsjava, Amsterdam, Belgrad eller Coventry. Vi bomber for å gjøre det umulig for dere å fortsette krigen. Vi kommer igjen ved dag og ved natt, i snø og i storm. Ikke et sted i Tyskland skal føle seg trygg. Dere kan ikke stoppe oss. Dere har ingen sjanse. Dere blir trøstet med at vi lider så store tap under bombingen at vi ikke kan fortsette den. Jeg skal fortelle dere hvor store våre tap er. De er mindre enn 5 %. Dere seiret ikke over England i 194o, hvorledes kan dere da tenke å vinne idag da vi har både Russland og Amerika som våre allierte? Hittil er det bare vi som har bombet Tyskland. Snart kommer også Amerika med. Dere kan ikke vinne, men vi og Amerika vil seire i denne kampen, sluttet marsjallen sitt budskap.

N o r d - A f r i k a.

Etter flere dagers forholdsvis ro i Egypt går de siste meldinger ut på at kampene er blusset opp påny på nordavsnittet av fronten ved El Alamein. De britiske tropper har klart å holde de stillinger de erobret i søndags, heter det i en Kairomelding. Forøvrig opplyses om livlig aktivitet i lufta. Tobruk, Benghasi og El Daba har vært utsatt for nye bombeangrep.

Terroren i de okkuperte land.

I den franske byen Lille er 28 gruvearbeidere dømt til døden av en tysk krigsrett. De anklagdes for sabotasje, ulovlig besittelse av våpen og for understøttelse av bolsjevistiske anslag.

Fra London meldes om nye detaljer fra tyskernes terrorhandlinger i Tellevåg ved Bergen. Det er 79 gårder som er brendt ned. Bare 5 av bygdas gårder står igjen. 45o mennesker er blitt hjemløse. Folk fra nabobygdene som ville hjelpe til å melke kuene ble nektet det. En gutt som kom for å forhandle med tyskerne ble skutt ned bakfra da han gikk tilbake. De voksne menn ble fra Bergen sendt til Oslo og derfra videre til Tyskland, mens kvinner og barn ble internert i skolebygninger. Den yngste fange var 4 dager gammel og moren tålte ikke påkjenningen og døde. Den eldste fangen var 94 år. Ved adskillelsen av familjene utspandt det seg fryktelige scener. Barna ble sendt til tvangsanstalter og mødrene sendt til en interneringsleir i Norheimsund i Hardanger. Medvirkende ved denne ugjerning var Terboven sjøl, det norske statspoliti og angiverne Bjørgen og Sverre Johansen.

VÆR VIRKSOM FOR NORGES SAK. VÆR TRO FOR ANGIVERE OG SPIONER. HUSK VI ER I KRIG.

Mappe 43
Ekspl. 38
Årg. 1942
C 2/8

6 AUG. 1942

2325

RADIO-NYTT

Nr. 36. - Redaksjonen avsluttet søndag 2. august 1942. - 2. og siste årgang.

K o m m e n t a r e r.

Øyeblikket nærmer seg da det russiske tilbaketoget på Østfronten er slutt. Stalin har som øverstbefalende for Den Røde Hær sendt ut en dagordre der han oppfordrer alle soldater og offiserer til å holde stand og tilintetgjøre fienden. Den Røde Hærs organ "Den røde stjerne" skriver samtidig en artikkel der det fremholdes at Hitler setter alle krefter inn på å nå fram til Stalingrad og Kaukasus. Parolen må være "Hertil og ikke lenger! Seir eller død! - Sovjetgeneralen Brusilov erklærer i en artikkel at den dag ikke er fjern da Den Røde Hær skal stå igjen ved Rhinen. Vi er fast overbevist om at den tyske hær uunngåelig går sin undergang imøte. - "Times" korrespondent i Istanbul telegraferer at tyrkiske kretser stiller seg tvilende overfor det tyske angrep på Kaukas, vintertiden nærmer seg og den tyske hær er ikke i besittelse av den samme offensive kraft som ifjor, heldes det.

Den polske presedent, general Sikorskij har holdt en tale på ettårsdagen for avslutningen av den polsk-russiske avtale og erklærte at denne avtale innleder en ny epoke i forholdet mellom Polen og Sovjetsamveldet. Idet den har skapt grunnlaget for et varig samarbeide, i sitt fortvilte forsøk på å frantvinge en avgjørelse på Østfronten før den amerikanske innsatsen i krigen begynner for alvor har Hitler hatt endel framgang, men Russland har uanselige reserver av mennesker og materiell og det er ikke lyktes tyskerne å tilintetgjøre den russiske arme, så Hitlers anstrengelser vil være forgjeves. De allierte ledere har heller ikke glemt den annen front. Begivenhetene har vist at den vei Polen valgte for ikke år siden var den rette og at Polen ved å følge den skal få sin frihet tilbake og kjøte av seg det tyske åk.

Fra London meldes 1. august at det etter overenskomst mellom den norske regjering og sovjetregjeringen er besluttet at den norske sendemann hos sovjetregjeringen og den sovjetrussiske sendemann hos den norske regjering i London skal opphøyes til rang av ambassadører. Den norske regjering har uttrykt sin glede over dette nye bevis på vennskap og solidaritet mellom det norske og det russiske folk i kampen mot nazismen. Dokumentene om opphøyelsen av gesandtskapene til rang av ambassadører vil bli utvekslet senere.

I anledning av at kong Håkon den VII. den 3. august fyller 7o år har kongen mottatt en hilsen fra heimefronten som ble refererat i den norske kringkastinga fra London. Det heter i hilsenen at kongen i de 37 år han har sittet i regjeringen alltid aktivt er gått inn for demokratiets grunntanker, og at han idag står som merkesmann i kampen for det norske rettssamfund. I den norske ambassade i London har kongen mottatt den tsjekkoslovakiske president Benesj som overrakte ham den tjekkiske krigsmedalje. Den britiske kringkastinga vil i timen fra kl. 21.2o til 22. 2o mandag den 3. august vie sitt program til feiringen av kongens fødselsdag. "Times" skriver at det er få konger som er så intimt knyttet til sitt folk som kong Håkon. Det land som han er konge i er hverken stort, rikt eller mektig, men det har nådd et høyt nivå i kultur og folkeopplysning og fra dette høye nivå har det rett til å se ned på sine undertrykkere.

Fra London meldtes den 31. juli at Sovjets ambassadør i London, Maiski, hadde hatt en samtale med Churchill, og Sovjets ambassadør i USA, Litvinov, hadde hatt en samtale med president Roosevelt om krigssituasjonen. En annen Londonmelding går ut på at kinesiske kretser i Tajungking er av den mening at den østerrikske japanerne ikke forbereder noen storoffensiv mot Kina, men derimot sender tropper fra Kina nordover tyder på at Japan akter å begynne krig mot Sovjetsamveldet. Etter de samme kilder skulle Japans anfallsoperasjoner ta til omkring midten av august. Noen opplysninger som peker i retning av nær forestående krigshandlinger mellom Sovjetsamveldet og Japan foreligger imidlertid ikke i øyeblikket fra annet hold og det er derfor ikke utelukket at de foreligger en forveksling mellom ønske og virkelighet som så ofte forekommer.

Ø s t f r o n t e n.

Kampene i Don-dalen har de siste dager fortsatt med uformindsket heftighet. I området ved Voronesj, ved Øvre Don-elva har de tyske motangrep blitt slått tilbake og russerne har rykket frem og trengt dypt inn i de tyske stillinger. Syd for Voronesj ble det satt inn to ungarske divisjoner som har lidd betydelige tap i mannskap og materiell. I Don-bøyningen er alle tyske forsøk på å drive en kile inn i de russiske stillinger blitt avvist. I Kalatsjområdet holder russerne den viktige høden nordvest for Stalingrad. Tyske avdelinger som kom seg over Don ble ifølge en melding 3o. juli tilintetgjort. Tyskerne står her over-